

استاد سِدراک آبدالیان

(۱۳۴۲-۱۲۷۳)

محمدرضا قاسمی

عضو هیئت علمی پژوهشکده سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور

استاد سِدراک آبدالیان (۱۳۴۲-۱۲۷۳) دکترای خود را از دانشگاه سوربن پاریس در فرانسه دریافت کرده بود. او که به افتخار دریافت رتبهٔ آکادمیک دولت فرانسه با عنوان «La Croix de Chevalier dans L'ordre des Palmes Academiques» نایل شده بود در دانشگاه ایروان ارمنستان و دانشگاه تهران به درجهٔ استادی رسید. او در این دانشگاه‌ها، درس‌های زمین‌شناسی، معدن و لرزه‌شناسی را تدریس می‌کرد. در سال ۱۳۰۹ خورشیدی، استاد آبدالیان رئیس علمی وزارت صنایع و معادن ایران شد. او در بخش‌های بزرگی از ارمنستان و ایران به سفر و پژوهش پرداخت و در زمینهٔ علوم زمین فلات ایران و ارمنستان چندین کتاب و گزارش علمی نوشت.

استاد سِدراک اولین دانشمند ایرانی بود که دگربرخی‌های لرزه‌گاهی^۱ زمین را که با زمین‌لرزهٔ ۱۳۳۱/۱۱/۲۳ تروید همراه بود، مورد بررسی قرار داد. آبدالیان اولین نقشه‌های زمین‌ساخت و لرزه زمین‌ساخت ایران را، در سال‌های ۱۳۴۰ و ۱۳۴۲، پیش از شکل‌گیری کامل سازمان زمین‌شناسی کشور تهیه کرد. همچنین دگربرخی‌های زمین را که در پیوند با زمین‌لرزهٔ ۱۳۴۱/۶/۱۰ بوبین زهرا روی داده بود مورد بررسی قرار داد و پیش از درگذشت خود نتایج این بررسی‌های میدانی را منتشر کرد. استاد آبدالیان اولین دانشمند ایرانی بود که دربارهٔ خطر زمین‌لرزه در تهران مطالبی نوشت و تنها کسی بود که زمین‌لرزهٔ سال ۱۳۳۱ تروید را مورد بررسی قرار داد.

استاد آبدالیان در سال ۱۳۴۲ خورشیدی در سن ۶۹ سالگی در تهران درگذشت. از او همسر و دو پسر (آرمن و آرتین) به یادگار ماندند. این استاد گنجینه‌های با ارزشی از کانی و سنگ از خود به‌جا گذاشت که آن‌ها را از سراسر ایران جمع‌آوری و به دقت در زیرزمین خانه‌اش در خیابان فرانسه تهران مرتب کرده بود. پسران آبدالیان نیز استاد شدند و در حال تدریس در پاریس هستند.

برخی تألیفات استاد آبدالیان به شرح زیرند:

لرزش‌های قشر زمین و زلزله‌های کشور ایران، تهران: انتشارات توس، ۱۳۳۰.

Le tremblement de terre de Torude en Iran.

La Nature, 81(3222), 314-319, Paris, 1953.

Les grande unités tectoniques de l'Iran.

Proc. Tehran Conf. Seism. Earthq., Institute of Geophysics, Tehran University, 1961, 10, 49-52.

La tectonique de l'Iran. Inst. Geophys.,

Tehran University, 1962, 8, 76 p, with Tectonic Map of Iran.

Seismo-tectonique de l'Iran. Inst. Geophys.,

Tehran University, 1963, 16, 105 p, with Seismotectonic Map of Iran.

Le seisme du premier September 1962,

l'histoire geologique et tectonique. In: Report on the Great Buyin-Zahra Earthquake of Sep. 1st, 1962, Inst. Geophys., Tehran University, 1963, 15, Chapter III, 43-72, with isoseismal and earthquake faulting map of the area on a seismotectonic and geological background.

زندگی‌نامهٔ استاد آبدالیان به انگلیسی از سوی دکتر

مانوئل بربریان تهیه شده است.

پی‌نوشت

1. Coseismic